

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 508

гр. Велико Търново, 04.11.2021 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на четвърти ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: ИЛИЯНА ПОПОВА

Членове: ГАЛЯ МАРИНОВА
МАЯ ПЕЕВА

като разгледа докладваното от МАЯ ПЕЕВА Въззивно частно гражданско дело № 20214000500417 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 274 и сл. ГПК вр. чл. 130 ГПК вр. чл. 498, ал. 3 КЗ.

Образувано е по повод постъпила частна жалба от М.М. А., лично и със съгласието на своята майка М. В. Ф. против Определение № 641 от 14.09.2021 г. по гр.д. № 589/2021 г. на Окръжен съд Русе, с което исковата молба, депозирана от жалбоподателката, е върната поради недопустимост на предявения иск и е прекратено образуването по нея дело. Жалбоподателката счита оспорения съдебен акт за неправилен, като излага съображения, че надлежно е отправила към застрахователя застрахователна претенция, към която са приложени множество документи – констативен протокол за ПТП с пострадали лица, епикризи и фактури. С уведомление от 03.08.2021 г. застрахователят е уведомил А., че няма основание да удовлетвори претенцията ѝ, както и че не е в риск „Гражданска отговорност“ и няма основание да изплати претендираните от нея обезщетения. Жалбоподателката счита това изявление за недвусмислен отказ на ответника за заплащане на дължимото обезщетение. След получаването на уведомлението жалбоподателката се е снабдила с материали от досъдебното производство – протокол за оглед и фотоалбум, които е представила на застрахователното дружество. Въпреки това, с уведомление от 16.08.2021 г. ЗД „Бул Инс“ АД

отново информира А., че няма основание да удовлетвори претенцията ѝ, както и че не е в риск „Гражданска отговорност“ и няма основание да изплати претендираното обезщетение. Този отказ жалбоподателката тълкува като втори недвусмислен отказ на ответника за заплащане на дължимото обезщетение. С оглед на това счита, че при два постановени отказа, следва да се приложи разпоредбата на чл. 498, ал. 3 КЗ, съгласно която увреденото лице може да предяви претенцията си пред съда, когато застрахователят откаже плащане в срока по чл. 496, ал. 1 КЗ. Освен това, в изпратените уведомления от застрахователя се съдържат искания за документи, с които ищцата няма как да се снабди на този етап и които искания са в противоречие с нормата на чл. 106, ал. 5 КЗ. Процесното ПТП е настъпило на 15.06.2021 г., молбата за доброволно плащане на обезщетение е депозирана на 02.08.2021 г., към момента се води разследване и не е налице окончателен акт на наказателен съд във връзка с ПТП, както и е възможно да не са допуснати все още исканията от застрахователя експертни заключения. Жалбоподателката е представила всички документи, с които разполага и с които се доказва основателността на претенцията ѝ. Следва да се отчете и обстоятелството, че към застрахователната претенция жалбоподателката е представила констативен протокол, в който случай застрахователят не може да откаже да се произнесе по основателността по претенцията по застраховка „Гражданска отговорност“. От приложените медицински документи се удостоверяват уврежданията и в този смисъл застрахователното дружество е следвало да се произнесе в 15 дневен срок от представянето на всички необходими документи, т.е. до 17.08.2021 г. Дори да се приеме, че към първата молба не са приложени всички документи, с последваща молба са представени протокол за оглед и фотоалбум, които са последните документи, с които ищцата обективно е могла да се снабди, за да ги представи. В този случай срокът за произнасяне изтича на 25.08.2021 г. , а исковата молба е от 10.09.2021 г.

Моли обжалваното определение да бъде отменено и делото да се върне за продължаване на процесуалните действия по него.

Великотърновският апелативен съд, след като взе предвид изложеното в частната жалба, както и доказателствата по делото, приема за установено следното:

Частната жалба е срочно подадена, от надлежна страна и е насочена срещу подлежащ на въззивна проверка акт, поради което е процесуално допустима. Разгледана по същество е основателна.

Пред Окръжен съд Русе е предявен иск от М.М. А., лично и със съгласието на своята майка М. В. Ф. против ЗД „Бул Инс“ АД с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от получени телесни увреждания от ПТП, настъпило на 15.06.2021 г., в размер на 30000 лв., предявен като частичен иск от сумата от 150000 лв., ведно със законна лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане, както и за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 168,22 лв. от същото ПТП, ведно със законна лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане.

Исковата молба е постъпила в съда на 10.09.2021 г., с дата на пощенското клеймо на плика, в който е била поставена – 09.09.2021 г.

В исковата молба се твърди, че за настъпилото ПТП на 15.06.2021 г. ищцата е уведомила ответното застрахователно дружество с молба от 02.08.2021 г., като е предявила претенция за изплащане на обезщетения за имуществени и неимуществени вреди. С уведомление от 03.08.2021 г. застрахователят е изискал от нея представянето на допълнителни документи, свързани с образуваното по случая досъдебно производство. С молба от 10.08.2021 г. ищцата е приложила всички изготвени до момента документи, съдържащи се към прокурорската преписка. Въпреки това, с уведомление от 16.08.2021 г. застрахователят е посочил, че липсва основание за удовлетворяване на претенцията. По тези причини претенциите са предявени пред съда.

С Определение № 641/14.09.2021 г. по образуваното гр.д. № 589/2021 г. решаващият състав при Окръжен съд Русе е приел, че предявеният иск е недопустим, тъй като към датата на исковата молба не е изтекъл предвидения в чл. 496, ал. 1 КЗ срок, който е не повече от три месеца от датата на предявяване на претенцията. В изпратеното писмо от застрахователя не се съдържа изявление за отказ за плащане и предвид разпоредбата на чл. 496, ал. 4 КЗ застрахователят може да изисква други документи, когато представените такива са недостатъчни, какъвто е и разглеждания случай. Доколко изисканите доказателства са необходими за произнасянето му или страната е

разполагала с възможността да ги осигури, е без значение, тъй като законът не приравнява липсата на необходимост за застрахователя от поисканите документи на отказ от заплащане на застрахователно обезщетение. Прието е още, че обстоятелствата по чл. 498, ал. 3 КЗ следва да са налице към датата на исковата молба и тъй като те не са налице, за увреденото лице не е възникнало правото да предяви икове за заплащане на обезщетение пред съда. Това определение е предмет на проверка в настоящото производство.

От твърденията в исковата молба и приложения констативен протокол за ПТП с пострадали лица се установява, че настъпилото произшествие, от което ищцата е претърпяла вреди, е на 15.06.2021 г.

С молба вх. № ОК -484667/02.08.2021 г. ищцата е предявила писмена застрахователна претенция до ЗД „Бул Инс“ АД, в която е описала механизма на ПТП и своите увреждания, като към молбата са приложени констативен протокол за ПТП с пострадали лица, епикризи, фактури и документи относно представителната власт.

С уведомление изх. № НЩ-5339/03.08.2021 г. застрахователят е отговорил, че във връзка с настъпилото застрахователно събитие е заведена щета, но към настоящия момент няма основание да се удовлетвори претенцията, тъй като с представените документи не са ангажирани безспорни доказателства относно виновността на застрахования в дружеството водач за настъпване на ПТП, което е абсолютна предпоставка за изплащане на обезщетение по застраховка „Гражданска отговорност“. За компетентно произнасяне по щетата е необходимо да се представи влязъл в законна сила акт – присъда, решение или споразумение по наказателно дело, или постановление за прекратяване и служебна бележка, удостоверяваща, че същото не е обжалвано; автотехническа и съдебно медицинска експертизи, протокол за оглед на местопроизшествие, фотоалбум и скица към него, медицински документи, удостоверяващи получените увреждания – рентгенови снимки, както и такива, удостоверяващи оздравителния процес; първична медицинска документация – фиш за спешна медицинска помощ и копие от амбулаторна книга от спешен кабинет; резултати от алкохолна проба на водача Ю. М.. Посочено е още, че във връзка с гореизложеното, до представяне на влязъл в сила акт, доказващ виновността на водача, управлявал застрахованото МПС ЗД „Бул Инс“ АД не е в риск „Гражданска

отговорност“ и няма основание да изплати претендираното застрахователно обезщетение.

С молба вх. № ОИ-507130/10.08.2021 г. ищцата е представила пред застрахователя протокол за оглед на местопроизшествие и фотоалбум.

С уведомление изх. № НЩ-5600/16.08.2021 г. застрахователното дружество е изложило същите мотиви, че не са ангажирани безспорни доказателства относно виновността на застрахования в дружеството водач за настъпване на ПТП, че следва да се представят отново изброените и в предходното уведомление документи, с изключение на протокол за оглед, и до представяне на влязъл в сила акт, доказващ виновността на водача, управлявал застрахованото МПС, ЗД „Бул Инс“ АД не е в риск „Гражданска отговорност“ и няма основание да изплати претендираното обезщетение.

При така изложените значими обстоятелства настоящият състав намира следното:

Съгласно чл. 498, ал. 3 КЗ увреденото лице може да предяви претенцията си за заплащане пред съда само ако застрахователят не е платил в срока по чл. 496, откаже да плати обезщетение или ако увреденото лице не е съгласно с размера на определеното или изплатено обезщетение. Срокът по чл. 496 КЗ е не по-дълъг от три месеца от предявяването на застрахователната претенция пред застрахователя /когато не са представени всички документи – чл. 108, ал. 3 КЗ/, като в този срок застрахователят е длъжен да определи и изплати размера на обезщетението или да даде мотивиран отговор по предявените претенции, когато: отказва плащане, основанието на претенцията не е било напълно установено, или размерът на вредите не е бил напълно установен – чл. 496, ал. 2 КЗ. Съгласно чл. 108, ал. 4 КЗ отговорът на застрахователят по чл. 496, ал. 2, т. 2 КЗ се счита за отказване на плащане по смисъла на чл. 108, ал. 1, т. 2 КЗ.

Същевременно, застрахователят не може да откаже да се произнесе, когато за удостоверяването на ПТП е бил представен констативен протокол за ПТП – чл. 496, ал. 3, т. 1 КЗ, като разпоредбата на чл. 106, ал. 5 ТЗ предвижда, че не се допуска изискване на доказателства, с които ползвателят на застрахователната услуга не може да се снабди, поради съществуващи нормативни пречки или поради липсата на правна възможност за осигуряването им, както и на такива, за които не може да бъде направена

разумна преценка, че нямат съществено значение за установяване на основанието и размера на претенцията.

При тази законодателна уредба, изявлението на застрахователното дружество в двете изпратени уведомления до ищцата, че няма основание за удовлетворяване на претенциите ѝ, тъй като не са ангажирани безспорни доказателства за виновността на застрахования водач за настъпване на ПТП и до представяне на влязъл в сила акт, доказващ виновността му, застрахователят не е в риск „Гражданска отговорност“, на практика представлява такъв отказ по правилото на чл. 108, ал. 4 КЗ, тъй като запълва хипотезата на чл. 496, ал. 2, т. 2, б. „б“ КЗ. Следва да се отчете и обстоятелството, че в констативния протокол за ПТП е отбелязано, че произшествието е настъпило с един участник, който е самокатастрофирал, като водачът на автомобила е починал. По тази причина условието в уведомлението да се представи влязъл в сила акт, доказващ виновността на водача, се явява неизпълнимо, както с оглед на това, така и с оглед ранния етап на разследването, а другите документи, изискани от застрахователя не са коментирани от него като обуславящи произнасянето му по този начин. Същевременно, към настоящият момент вече е изтекъл и тримесечния срок по чл. 496, ал. 1 КЗ от предявяването на претенцията. Настоящият състав споделя становището, обективизирано в Определение № 339/29.05.2019 г. по ч.т.д. № 972/2019 г. на II Т.О. на ВКС, че изтичането на тримесечния срок следва да бъде съобразено и тогава, когато е настъпило в хода на образуваното въззивно производство, с оглед нормата на чл. 235, ал. 3 ГПК.

По тези съображения настоящият състав приема, че предявеният иск за се явява допустим и тъй като този извод не съвпада с извода на първостепенния съд обжалваното определение следва да се отмени и делото се върне за продължаване на съдопроизводствените действия.

Водим от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Определение № 641 от 14.09.2021 г. по гр.д. № 589/2021 г. на Окръжен съд Русе, с което исковата молба на М.М. А., действаща лично и със съгласието на своята майка М. В. Ф. против ЗД „Бул Инс“ АД е върната, поради недопустимост на предявения иск, и е прекратено производството по

делото.

Връща делото на Окръжен съд Русе за продължаване на съдопроизводствените действия.

Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____